श्रीमहाभारतं

॥ अथ आश्रमवासिकपर्व्व ॥

नारायणं नमस्कृत्य नरञ्चैव नरोत्तमं । देवीं सरस्वतीञ्चैव ततो जयमुदीरयेत् ।

॥ जनमेजय उवाच ॥ प्राप्य राज्यं महात्मानः पाण्डवा मे पितामहाः । कथमासन्महाराज्ञि धृतराष्ट्रे महात्मनि ।
स तु राजा हतामात्यो हतपुत्त्रो निराश्रयः । कथमासीद्धतैश्वर्य्यो गान्धारी च यशस्विनी ।
कियन्तञ्चैव कालन्ते मम पूर्व्वपितामहाः । स्थिता राज्ये महात्मानस्तन्मे व्याख्यातुमर्हसि ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ प्राप्य राज्यं महात्मानः पाण्डवा हतशत्रवः । धृतराष्ट्रं पुरस्कृत्य पृथिवीं पर्य्यपालयन् ।
धृतराष्ट्रमुपातिष्ठद्विदुरः सञ्जयस्तथा । वैश्यापुत्त्रश्च मेधावी युयुत्सुः कुरुसत्तम । ५
पाण्डवाः सर्व्वकार्य्याणि संपृच्छन्ति स्म तं नृपं । चक्रुस्तेनाभ्यनुज्ञाता वर्षाणि दश पञ्च च ।
सदा हि गत्वा ते वीराः पर्य्युपासन्त तं नृपं । पादाभिवादनं कृत्वा धर्म्मराजमते स्थिताः ।
ते मूर्द्ध्नि समुपाघ्राताः सर्व्वकार्य्याणि चक्रिरे । कुन्तिभोजसुता चैव गान्धारीमन्ववर्त्तत ।
द्रौपदी च सुभद्रा च याश्चान्याः पाण्डवस्त्रियः । समां वृत्तिमवर्त्तन्त तयोः श्वश्र्वोर्यथाविधि ।
शयनानि महार्हाणि वासांस्याभरणानि च । राजार्हाणि च सर्व्वाणि भक्ष्यभोज्यान्यनेकशः । १०
युधिष्ठिरो महाराज धृतराष्ट्रेऽभ्युपाहरत् । तथैव कुन्ती गान्धार्य्यां गुरुवृत्तिमवर्त्तत ।
विदुरः सञ्जयश्चैव युयुत्सुश्चैव कौरव । उपासते स्म तं वृद्धं हतपुत्त्रं जनाधिपं ।
श्यालो द्रोणस्य यश्चासीद्दयितो ब्राह्मणो महान् । स च तस्मिन् महेष्वासः कृपः समभवत्तदा ।
व्यासश्च भगवान्नित्यमासाञ्चक्रे नृपेण ह । कथाः कुर्व्वन् पुराणर्षिर्द्देवर्षिपितृरक्षसां ।
धर्म्मयुक्तानि कार्य्याणि व्यवहारान्वितानि च । धृतराष्ट्राभ्यनुज्ञातो विदुरस्तान्यकारयत् । १५
सामन्तेभ्यः प्रियाण्यस्य कार्य्याणि सुबहून्यपि । प्राप्यन्तेऽर्थैः सुलघुभिः सुनयाद्विदुरस्य वै ।
अकरोद्बन्धमोक्षञ्च बध्यानां मोक्षणं तथा । न च धर्म्मसुतो राजा कदाचित् किञ्चिदब्रवीत् ।
विहारयात्रासु पुनः कुरुराजो युधिष्ठिरः । सर्व्वान् कामान् महातेजाः प्रददावम्बिकासुते ।
आरालिकाः सूपकारा रागखाण्डविकास्तथा । उपातिष्ठन्त राजानं धृतराष्ट्रं यथा पुरा ।
वासांसि च महार्हाणि माल्यानि विविधानि च । उपाजह्रुर्यथान्यायं धृतराष्ट्रस्य पाण्डवाः । २०